

עין משפט
נר מצוה

קא א מיי פכיל מהל'
אסור צילה הל"כ
(כא) סמג לאון קם טור
שו"ע אה"ע סימן כג סעיף ג:

קב ב ג מיי שם הלכה
כא סמג שם טור
שו"ע אה"ע סימן כא

סעיף א:

קג ד ה מיי שם הלכה
[ע"ז כ סמג שם טור
שו"ע אה"ע סי' כג סעיף ג:

קד ו מיי פרק טז מהל'

טומאת אוכלין הל"כ:

קה ז מיי פ"כ מהלכות

שנת הלכה ד:

רבינו חננאל

איש ואפילו מביטת ולא בבגדי אשה צבועים ולא בחוה ובבהמה ובעוף ולא בחזירים ולא בחמורין בשעה שנוקקין זה לזה ואפי' מלא עינים כמלאך המות שלאך המות מלא עינים הוא ובשעת פטירת האדם עומד מעל מראשותיו וחורבו שלופה בידו וטיפה של מרה תלויה בו וכיון שרואה החולה מודיעו ופותח פיו וזורקת לתוך פיו ממנה מת ממנה מסריח ממנה פניו מוריקות:
בבדי אשה צבוענין. אפילו שטוחין או מנחין על כותל והוא שמכיר האשה והני מילי בישניו אבל בחדשים יי' והבדשים מהיא יי'הבין להו לאומנים דאמרי טריד בעבירותיה ודורב יהודה דאמר מין במינו מותר להכניס כמכחול בשפופרת.
הוא טיפה דרוקת לה מלאך המות כפי החולה מחתכה להו לסימנין וממנה מסריח והרועה שלא להסירה מתי יתפכנו על פניו:
ת"ר ושמחת מכל דבר רע שלא יתהר אדם ביום ויבא לידו טומאה כלילה מיכן א"ר פנחס בן יאיר זהירות מביאה לידי זריזות זהירות לידי נקיות ונקיות לידי פרישות כו'.
ענוה גדולה מכולם שני יען משח ה' אותי לבשר עניים וגו' לבשר חסידים לא נאמר אלא עניים הא למדת שענוה גדולה מכולם:
פ"ס ר' יהודה אומר מוכר על מנת לקרן וקוצץ וכן קמה על מנת לקצור וקוצר.
ושחת על מנת לגוזל וגוזל ר"מ אומר אינו מוכר לו אלא אילן קצץ וקמה קצורה ושחת גוזה וצריכא כו' וכן מוכר לו אלא שחוטתו ושוחת דברי ר' יהודה ר' מאיר אומר אינו מוכר לו אלא שחוטתו:
מתני' אין משכירין להם בתים בארץ ישראל ואין

כ:

שלא יתרהר אדם ביום.
האי קרא דרשה גמורה היא ולא אסמכתא כדמוכח פרק נערה שנפתתה (כתובות דף מו.)
והקשה ה"ר אלחנן א"כ מאי רצויה דיחזקאל דאמרינן פרק שני דחולין (דף לו:) ונפשי לא מטומאה שלא הרהרתי ביום ובאחי לידי טומאה כלילה ואור"י דמכל מקום רצותא היא ממנה שהיה מליל עמלו מהרהור מה שאין כן בשאר אדם דאינו ניזול מהם בכל יום כדאמרי' בצנא בתרא פרק גט פשוט (דף קסד:) שלשה דברים שאין אדם ניזול מהם בכל יום וקא חשיב הרהור:
ענוה מביאה יידי יראת חטא.
צירושלמי דשקלים גריס איפכא יראת חטא מציאה לידי ענוה וקא סבר כרבי יהושע בן לוי דבסמוך דאמר ענוה גדולה מכולם והקשה ר' יהודה מפרי"ש דאמרינן במדרש י' שלשה דברים שקולים זה כזה יראת חטא חכמה ענוה וי"ל דה"ק דלא סגיג' להא בלא הא יראה בלא חכמה וחכמה בלא יראה ושמייהם בלא ענוה וענוה בלא שמייהם י':

חסידים לא נאמר אלא עניים. וא"ת הא כתיב נמי אז דצרת בחזון לחסידך ולא כתיב לענויך וי"ל התם חסידים כתיב וכ"ש עניים אצל לענין צורות הגאולה פשיטא תולה אותם בחשונ' וגדולים יותר:
ואי אשמעינן הני תרתי דלא ידיע שבחייהו. והקשה הר"ר אלחנן לישמעינן שחת ידיע שנחא וקמה דפסדא וכ"ש אילן וי"ל דלא זו אף זו קמי:
בהמה ע"מ לשחוט מהו. תימה מאי צעי ומאי פליגי ר"מ ורבי יהודה כסמוך הא אפי' בסתם אמרינן לעיל ט' אימור לשמיטה זונה ולפי' רשז"ס דלא מיירי לעיל אלא צפרה דוקא ניחא וי"ל לפ"ה דהכא מיירי צעגלים וסייחים שאסור למכור להם:
הא

נקיות מביאה לידי פרישות פרישות מביאה לידי טהרה וא' טהרה מביאה לידי יי' (חסידות חסידות) מביאה לידי ענוה ענוה מביאה לידי יראת חטא יראת חטא מביאה לידי יי' (קדושה קדושה) מביאה לידי רוח הקודש רוח הקודש מביאה לידי תחיית המתים וחסידות גדולה מכולן שנאמר ² או דברת בחזון לחסידך ופליגא דרבי יהושע בן לוי דא"ר יהושע בן לוי ענוה גדולה מכולן שנאמר יְרוּח ה' אלהים עלי יען משח ה' אותי לבשר עניים חסידים לא נאמר אלא עניים הא למדת י"שענוה גדולה מכולן:
אין מוכרין להן וכו'.
ת"ר י"מוכרין להן אילן על מנת לקרן וקוצץ דברי ר' יהודה רבי מאיר אומר אין מוכרין להן אלא קצוצה שחת על מנת לגוזל וגוזל דברי רבי יהודה ר"מ אומר אין מוכרין להן אלא גוזה קמה על מנת לקצור וקוצר דברי רבי יהודה ר' מאיר אומר אין מוכרין אלא קצורה וצריכא דאי אשמעינן אילן בהא קאמר רבי מאיר מודי ליה דלא פסיד משהי ליה אבל הא דכי משהי לה פסיד אימא מודי ליה לר' יהודה ואי אשמעינן בהני תרתי מושם דלא ידיע שבחייהו אבל שחת ידיע שבחייהו אימא מודי ליה לר' מאיר ואי אשמעינן בהא בהא להו בהמה על מנת לשחוט מהו התם טעמא מאי שרי ר' יהודה דלאו ברשותיה קיימי ולא מצי משהי להו אבל בהמה כיון דברשותיה דעובד כוכבים קיימא משהי לה או דלמא לא שנא ת"ש דתניא יבהמה ע"מ לשחוט ושוחת דברי רבי יהודה רבי מאיר אומר אין מוכרין לו אלא שחוטתו:
מתני' אין משכירין להם בתים בארץ ישראל ואין צריך לומר שדות ובסוריא

דאורייתא היא שנותן להם חנייה כקרקע:
ואין לריד לומר שדום.

דאיכא תרתי לאיסורא כדמפרש בגמרא [בבא].

אורא. ארס לובה

וסמוכה לארץ ישראל לקדושת ארץ ישראל שלא על פי הדבור ובלא ששים ריבוא וקרי ליה ט' כיצוס יחיד:

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

והא צגדי **צצע** [שטן] אשה.
שזכר את האשה כמו שהיא מלוכשת בהן שמייפין אותה ומהרהר אחריה:
קרי **זוים** הוא.
כשפונה לימין או לשמאל ליכנס ממצוי למצוי ופוגעין זה את זה בקרן זוית דאינו רואה אותה מרחוק בזה כנגדו שיעלם עיניו:
צענויה.

האשה הרגילה ללוכשן:
צצע אשה.

משמע שמכירה:
גנדי **צצעונין**.

(א) אינון של נשים ומדקתמי גנדי צצע

אשה משמע שמכירה:
צעסיקין.

שלצשתן וכזר ראה אותה מלוכשת

בהן וכשחזר ורואה אותן נזכר

ציפיה.
ודוקא גנדי צצעונין לפי

שהאשה נאה בהן ולא שכיחי אצל

שאר גנדים דשכיחי ואינן לניי לא

מסיק אדעמיה להרהר:
גחדסי.

שלא לצשתן מעולם:
לאשפורי.

כוצם המתקן גנדים חדשים:
מין

צמינו.
הכרצעת צהמה:
מוסה.

לאדם להכניס צידים אצל הזכר:

כמכחול **צשפופרת**.
מכחול הוא

קיסם שמכניסין צשפופרת קנה

שהמכחול ט' בתוכה והקיסם קרוי

מכחול על שם שכותלין בו:
הא **קא**

מספגל ותניא לעיל לא בחמור

ולא בחמורה:
צעצידסיה **עריה**.

לבו על מלאכתו ושוכח צההורו י':

הוס **פרענא** **צום** **שחיעה**.
לרלות

מבחון כזהמה.
אלמא מחתך ממש

הוא:
ונשמרת **מכל** **דצר** **רע**.

וסמין ליה כי יהיה כך איש אשר

לא יהיה טהור מקרה לילה וקא

מזהר ליה להשמר שלא יבא לידי

כך:
טורה.
על ידי שעוסק שבה

ועוד שרואה מציין אזירות שבה

ונשמר:
י' זריזות.
[ורין] ונשמר

קודם לכן שלא תבא עצירה לידי

כי הכא דאינו מהרהר לצא לידי

טומאה:
זסירוס.
כשהעצירה בזה

לידו זסיר להשמר שלא יכשל וזמי

אמרינן בכל הצצר צשחיתת חולין

(חולין דף קז:) מאי לאו דזהיר ולא

נגע לא דזריז קדים ומשי ידיה

מעיקרא:
נקיפ.
נקי צלן חטא:

פרישוס.
אף מדצר המותר פורש

להחמיר על עצמו:
טהור **נא**

מלובן ט' ועדיף מנקי:
לידי **רוח**

הקודש.
להשרות עליו שכניה:
או

דצנס **בחזון** **לחסידך**.
ולא נאמר

ליראך ולענויך:
שחת.
תבואת

חטיין ושעורין קודם שתמלא צורין

ובלע"ז פירניא:
משהי **ליה**.

עובד כוכבים במחוצר ונמנא

שנתן לו יסוצ וחנייה כקרקע:
לא

ידיע **שצחיהו**.
לא מינכר שצח

בציצורין מכאן ואילך דקמה פסדא

ואילן נהי גמי דלא פסיד מיהו לא

מינכר דלשצח:
אצל **שחת**.
דנראה

לעיניס דכמה דמשהי ליה משצחת:

בזה **קאמר** **ר"מ**.
בשחת משוס דידיע

שצחיה:
דלאו **צרשופיה** **קיימי**.

שחת ואילן וקמה כקרקע ישראל

ניניהו ולא מני לשחויניהו דישאל

מעכב עליה:
אצל **צהמה**.
ממי

זכן לה עובד כוכבים צרשומיה

קיימא:
על **מנס** **לשחוט**.
מתנה

עמו צפירוס:
מתני' **אין**

משכירין **בתים**.
לעובד כוכבים

בא"י גזירה משוס מכירה דאיסור

דאורייתא היא שנותן להם חנייה כקרקע:
ואין **לריד** **לומר** **שדום**.

דאיכא תרתי לאיסורא כדמפרש בגמרא [בבא].

אורא. ארס לובה

וסמוכה לארץ ישראל לקדושת ארץ ישראל שלא על פי הדבור ובלא ששים ריבוא וקרי ליה ט' כיצוס יחיד:

מסורת הש"ס

(א) [ג"ל של אשה], (ב) [ג"מ

א.א.], (ג) כתובות מו.,

(ד) שקלים פ"ג ה"ג ע"ש

[נמשנה שנמשיות טוף

טוטה אימא בנוסחא אחרת

ע"ש במי"ט], (ה) [ג"ל

קדושה קדושה], (ו) [ג"ל

הסידות הסידות כך היא

הנוסחא אמתית כמשנה

דבסוף סוטה שנמשיות וכן

גרס רב אלפס דהכא וע"ש

וכן הגי' בע"י ע"ש והשפא

אחי שפיר דסיים וחסידות

גדולה מכולן וכו'.
ועי'

ירושלמי שקלים פרק ג ה"ג

דמפרש לכל הניו מקרא

וע"י ילקוט ישעיה סימן א

רמז שסג, (י) [עברין טז:],

(כ) [מוספחא פ"ב ה"ב],

(ט) [שהחול רש"ש],

(י) כ"טא:
ההנהר, (י) [ג"ל

אחר ד"ה והירות], (י) כ"טא:

ומלון, (ט) כיצוס יחיד כיצוס

כל"ל ו'סג, (י) [ממ' דרך

הלך פ"ז], (ט) [ונ"ע

מוספות צימות קג:
ד"ה

ההוליסט], (ט) [דף טז.],

תורה
אור
השלם

1. כי תבא מנחה על

איביך ונשמרת מכל דברך

2. דברים כג י

ר. אז דפרת בחזון

לחסידיך ותאמר שויתי

עוד על גבור הירימותי

בדור מקדם:

החלים פט כ

3. רוח אדני אלהים עלי

וע"י משח יי אחי לבשר

עניים שלחני לחבש

לנשברי לב לקרא

לשבורים דדור וְאֶלְסֻרִים

פָּקַד קֹרֶת:
ישעיהו סא א

הגהות
הב"ח

(א) רש"י ד"ה צגדי

צצעונין אינן אלא של:

הגהות
הגר"א

[א] גמ' טהרה מביאה לידי

הסידות.
י"ב ט"ס ועי'

בחלופי גרסאות (וכמ"ש

הרש"א):

לעזי
רש"י

פירינג"א [פירי"א].
חציר.

מוסף
רש"י

בעבירותיה טריד.
דהתם

(לא יספכל בחמור טו')

כשאינו שלו שאינו צריך

לטיע.
אצל האי בעצדותיה

טריד ולא מהרהר (ב"ט

א.א.).
זהירות מביאה

לידי זריזות.
וזני עדיף

מזהיר, זסיר שידע להזהר

בשעת מעשה שלא יעבור

על המצוה, וזני הירואה את

הטלע ומתקן עצמו שלא

יבא לידי קל, והיינו

דלמרינן וזהירות מביאה

לידי זריזות (וזולין קז.).

משכירין